

"Frederik den Syvende i Fredericia". - Kapitel tre fra "Carit Etlars MINDER fortalte af ham selv".

Kapitel tre fra Augusta Etlars

**Carit Etlars
MINDER
fortalte af ham selv**

Frederik den Syvende i Fredericia

Det Nordiske Forlag 1896

Fra 1. udgaven.
Fra og med side 20 - til og med side 37.

Hvorfor tog Kronprindsen, senere vor folkelige Konge, Ophold i Fredericia?

Ja, derom kunde fortælles meget, Rygter og slet lavede Historier deriblandt, som ikke har den ringeste Betydning.

En Regndag 1834 lægger et Dampskib til indenfor Havnemolen. Landgangsbroen skydes ud, og i Land stiger en Herre, indhyllet i en Rytterkappe og fulgt af to Kavallerer, Kapitain Irminger og Holstein. Folk stimler sammen; en vis Taushed hviler over de blandede Rækker, som har dannet sig nede fra Havnen op imod General Castoniers Bolig, hvori alt var omformet og indrettet for den kongelige Gjæst.

Kronprindsens Ansigt var tiltalende. Han hilste venligt, naar Nogen tog Hat eller Hue af, idet han gik ham forbi. Han saae sig om og underholdt sig med de to Kavallerer, der fra nu af skulde være hans Adjutanter og indberette, hvorledes alt forholdt sig ovre i den gamle Fæstning.

Oppe ved Volden, der dannede Indgang til Byen, stod en Afdeling af fynsk Infanteriregiment, hvis Kommando Prindsen siden skulde overtage. Soldaterne præsenterede, den gamle, sønderrevne Regimentsfane var udfoldet, og Parademarschen lød i al sin Skjønhed.

Lidt nærmere Palæet havde en gammel Mand med hvide Haar trængt sig frem foran alle de øvrige Tilskuere. Han holdt en falmet Soldaterhue i Haanden, støttede sig til en tyk Stok og lod et Træbeen tilsyne hver Gang han bevægede sig eller søgte en bekvemmere Stilling. Da Prindsen og hans Selskab kom forbi, hævede Invaliden sin Hue, svingede den rundt og udbrød i et gjennemtrængende Hurra, som Mængden omkring ham var meget tilbøielig og redbon til at istemme.

Prindsen smilede og standsede foran den Gamle.

"Hvordan er Du kommen saadan til Skade?" udbrød han og pegede paa Mandens Træbeen.

"Oppe under Samsø," svarede Invaliden med en Stemme, som kostede langt større Møie at faae frem end del nylig udbragte Hurraraab. "Vi stødte paa en af disse gudsforgaaende, engelske Krydsere og kløede strax paa ham, med Respekt at sige. Han snakkede igjen, det Asen, og saa blev vi ved at klaske og baske paa, til han rendte Bagdelen imod os, og jeg fik mit ene Been skamfilet, med Respekt at melde."

"Idag tager jeg min Hat af for Dig," sagde Kronprindsen og rakte den gamle Mand sin Haand. "Imorgen skal Du komme op til mig og fortælle mere om dine Krigsbedrifter." - Derefter gik han videre.

Det var den første Hændelse, hvormed den vordende Konge skaffede sig Folkets Hengivenhed og vedvarende Kjærlighed. Historien med den gamle Invalid, saa ubetydelig den end var, blev Dagen efter fortalt overall i Byen. "Tænk Jer," hed det, "Kronprindsen har taget sin Hue af for gamle Fontesant."

I Palæet var der Fest. Byens fornemste Embedsmænd samledes til Presentation inde i den store Sal. Udenfor plaskede Regnen. Byfogden, Kancelliraad Rahbek, var Førstemand; saa kom dansk-, tysk- og reformert Præst Schierning, Meden og Stahlsmith.

Derefter en Uendelighed af Byraadet, Chefen for Borgervæbningen, Apotheker Honore, Chefen for det ridende Korps, Palle Lund, klædt i lysegul Trøie, blaa Benklæder og en Hjælm med Hestehaars Busk, der ligesom Hektors "vældig nikkede foroven". Chefen for det mægtige Brandkorps var derimod ikke tilstede. Man blev tilsagt saa seent, naturligviis af

Malice, at han ikke kunde faae Uniform og øvrige Nødvendigheder færdige, hvilket satte ham i en saa utilfreds Stemning lang Tid efter, at han ikke gjerne deeltog i Samtale om den aldeles uskyldige Kronprinds og hilste noget trevent, naar de mødtes paa Gaden.

Saa gik Tiden, ensformig og kjedelig i den gamle Fæstning, især for Kronprindsen, som nylig var vendt hjem fra en lille Lysttur op til Færøerne og Island. Byen tilbød ikke mange Adspredelser. Kronprindsen exercerede med Soldaterne ude paa Fælled, red igjennem Gaderne paa sin hvide Hest, nikkede op til de smukke Damer i Vinduerne, hilste venlig alle dem, han kjendte og kom forbi underveis, og tilbragte en Deel af Dagen sammen med de unge Officerer i den militære Klub, hvortil Borgerne ikke havde nogen velset Adgang.

En Formiddag kom Tømmer- og Brandmester Therkelsen galopperende gjennem Solgaden, standsede og drog Veiret udenfor Brandinspektørens Dør, før han lukkede op og styrtede ind i Kontoret.

"Jeg kommer ærbødigst til Hr. Inspektøren for at spørge Dem, om De har været nede og seet, hvad de gale Mennesker tage sig for paa Hornemans Eng, udenfor Prindsens Palæ?"

"Nei," svarede den Tiltalte, "hvad har jeg med Hornemans Eng at bestille?"

"Jo, undskyld, det har De netop, fordi De er en Mand, der passer Deres Kram og vogter vor By for ulovlig Omgang med Ild og Lys. Det er noksom bekjendt."

"Hvad bestille de da nede paa Hornemans Eng?" spurgte Brandinspektøren.

"De smøre Stilladser op, fordi der skal være Fyrværkeri iaften med Sol og Maane og mange delikate Stjerner. Tømmermester Drabolt har sine Svende dernede, og de reise Pæle og Bukke og Krimskrams, hvorfra Rakterne skal futtes af - som om mine Svende ikke kunde gjøre, hvad der forlanges. Jeg har dog altid før haft Arbeidet paa Palæet."

"Naa, saa de skal have Fyrværkeri," sagde Inspektøren og lagde den Bog bort, han nylig læste i, hvorefter han gik op og ned ad Gulvet. "Det bliver der ingenting af."

"Nei, jeg tænkte det nok. Krudttaarnet ligger jo lige over for Engen," sagde den uegennyttige Tømmermester i en blid Tone. "Gudfader fri os, hvis en af disse Brandstokke fik Lyst til at dratte ned over Taget. Jeg har sagt dem min Mening; men det forslog ikke."

"Saa maa jeg vel ned og sige dem min," ytrede Brandinspektøren. "Lad os see, hvordan det Fyrværkeri spænder af. - De forstyrrer mig ellers, Brandmester. Jeg sad just og læste i en Bog, som Drengen har skrevet, og som han sender mig ovre fra Kjøbenhavn. Hvad synes De?"

"Ja, det er en høist mærkværdig Sag," bemærkede Tømmermanden og rørte forsigtigt ved Bogen.

"Mærkværdig? Nei, det er blot dumt, mener jeg. Skrive en Bog om sin egen Fødeby. - Og hvad er det saa? - noget sammenkludret Snak, som vor Arbeider, Søren Tyvkær, har krammet ud, naar de om Aftenen sad og skar Pinde til Tobakken. Der er ikke et ærligt og sandfærdigt Navn i hele Stadsen, altsammen forvansket. - Jeg har sendt ham Brev paa Brev over, at han skulde lade det Skriveri fare - hvad nytter det? Jeg har holdt ham hans Feil for og spurgt ham, hvad han nu vilde leve af, naar han blev færdig med at fortælle det, han vidste. Han smilede kun ad mine Formaninger. Saadan er den Dreng! - Kom og lad os gaae ned til Hornemans Eng. Har Tømmermester Drabolts Folk bygget deres Stilladser, kan det gjerne være Deres Folk, der komme til at rive dem ned igjen."

"Ja nok," nikkede Therkelsen tilfreds.

Efter disse Bemærkninger gik de ud paa Engen, hvor Arbeidet endnu var i fuld Gang.

Brandinspektørens Komme standsede Forretningen en Stund.

"Hvad er det, her gaaer for sig?" spurgte han med en myndig Røst.

"Hans kongelige Høihed skal have sig et kleine Fyrværkeri iaften," svarede Folkene.

"Saa, skal han det? Jeg er bange for, at der ikke bliver noget af det Fyrværkeri."

"Hvorfor troer De det?" spurgte en blød og venlig Stemme fra en Mand, som kom tilstede og hilste.

Det var en af Kronprindsens Adjutanter, Kapitain Irminger, der under sit Ophold i Fredericia vandt en fuldstændig Sympathi hos Alle, en fiin og kundskabsrig Personlighed, som forstod at mildne eller dølge, hvad han blev Vidne til og ikke syntes om hos den, han, saa at sige, var sat til Vogter for. Nok sagt, det var en Mand, som kun kjendte det Retskafne og Hæderlige, et Vidnesbyrd, der er bleven bekræftet af Enhver, han kom i Forbindelse med.

"Hvorfor mener Hr. Brandinspektøren, at der ikke bliver noget af vort prægtige Fyrværkeri iaften?" gjentog han. "Hans kongelige Høihed sætter saa stor Priis derpaa."

"Det er paa det Strengeste forbudt Alle og Enhver indenfor Fæstningens Volde at afbrænde Krudt eller stikke lid paa nogetsomhelst brændbart Stof uden først derom at gjøre fornøden Anmeldelse og erhverve Tilladelse hos Brandinspektøren, hvilken da har at holde Sprøitehuset aabent og kalde saa stort Mandskab sammen, som findes nødvendigt til Vagt ved Slange og Sprøite."

"Hans kongelige Høihed vil blive meget bedrøvet over Iagttagelsen af denne Lov," sagde Irminger.

"Det er muligt. Jeg er blot ikke blevet bekjendt med nogen Anmeldelse om Deres Fyrværkeri iaften. Jeg har heller ikke den Ære at kjende det ringeste til Hans kongelige Høihed, men hører blot Tale om hans Elskværdighed, at han med sin Visit har hædret Byfogden, Kancelliraad Rahbek og Kommandanten for de gule Ryttere og Apotheker Honoré, Chef for Borgervæbningen, samt andre jævne Borgerfolk, mig alene undtaget. Han lader Musiken, naar Vagtparaden trækker op, blæse udenfor deres Huse; ligesaa om Aftenen, naar de tromme den østerrigske Tappenstreg. Mit Huus derimod gaae de lydløst forbi, som om de listede af med en Ligkiste. Men jeg finder mig i det, formedelst jeg, som sagt, ikke har den Ære at kjende Hans kongelige Høihed."

"Ja, deri tager De fuldstændig feil," bemærkede Irminger smilende. "Prindsen længes tværtimod efter at gjøre Hr. Brandinspektørens Bekjendtskab. Det er ikke længere siden end igaar, da Justitsraad Dræby ved Middagstaflet fortalte om den ridderlige og overlegne Maade, paa hvilken Inspektøren handlede i en Meningsforskjellighed mellem Dem og Byens eligerede Borgere angaaende en to og fyrretyve Alens Hampslange, som De manglede til Deres Sprøite - to og fyrretyve Alen."

"Naa! Har De ogsaa hørt Tale derom?" sagde den Anden, idet hans strenge og barske Ansigt forskjønnedes af et blidt og venligt Smil. "Ja, hvad skulde jeg gjøre? Der fandtes ikke en ærlig Slange til alle vore Sprøiter. Saa bestilte jeg en ny i Hamborg. Slangen kom, Regningen ogsaa; men de Herrer paa Raadstuen vægrede sig ved at betale den, det jeg da selv gjorde, og derefter kaldtes Mandskabet til Prøve udenfor deres Vinduer paa Raadhuuspladsen - udmærket, fortræffeligt! Folk stod og jublede og gjorde et Spektakel, som om vi havde Barn i Kirke."

"Ja, netop saaledes blev der fortalt ved Middagsbordet, og Kronprindsen morede sig og forsikrede, at han en af de nærmeste Dage vilde komme og hilse paa Dem og gjøre Deres

Bekjendtskab. Af den Aarsag haaber jeg, De tilgiver min Forseelse, at jeg ikke meldte Dem vor lille Fest iaften. Veiret er jo ganske stille."

"Ja vist er det," svarede Brandinspektøren, idet han vædede sin Finger og holdt den op foran sig. "Vinden bærer østerpaa, ud over Søen. Der kan ikke være nogen Fare paa Færde, hverken for Krudtkammeret eller Proviantgaarden, saalænge den Vind varer. I Guds Navn, hold da Deres Fyrværkeri, men med Forsigtighed. Jeg skal lade Folk tilsige til Møde ved Sprøitehuset og skikke Dem et paalideligt Mandskab herved paa Engen. Er Hr. Kapitainen saa tilfreds?"

Irminger smilede og gjorde en venlig Hilsen, som Jørgen Christian gjengjældte ved at tage sin guldtressede Hue af, slaae ud med Haanden og vinke ad Brandmester Therkelsen, som utaalmodig stod og ventede paa at faae Ordre til at rive hele Stadsen ned. Inspektøren forklarede ham, at der ikke blev nogen Nedbrydning af de opstillede Bjælker og Lægter idag. Veiret var jo stille, og Vinden bar ud mod Havet.

En Dag red Kronprindsen gennem Gaderne ud til Exerceerpladsen. Det regnede og blæste stærkt; men det brød den kongelige Herre sig ikke synderligt om. Han sad indsvøbt i en Voxdugs Kappe og lod den hvide Hest gaae Skridt for Skridt, medens han nikkede og hilste næsten Enhver, han kom forbi. Nu kjendte han jo Alle.

Ude paa Fælleden lod Mandskabet heller ikke til at bryde sig synderligt om Uveiret. Øvelsen blev fortsat. Menige og Officerer vadede trøstigt hen over den vaade Leerbund. Prindsen stod af udenfor Marketenderkonens Vogn, hvori Madamen sad, lidt blaalig af Kulde og indsvøbt i et hjemmestrikket Uldtørklæde. Den kongelige Prinds gik ned til Soldaterne. Hans trofaste Hest saae om efter ham, rystede den sletbundne Tøile løs og fulgte langsomt og høitideligt sin Herre, Skridt for Skridt, standsede, naar han stod stille; det var den saa vant til. Den ikke blot fulgte efter, men naar de bleve staaende, lagde Hesten sit Hoved ned paa Prindsens Skulder. En Dag følte den Lyst til at gjøre et mere intimt Besøg. Den slog sig løs i Gaarden og spaserede langsomt og selvbevidst op ad alle Trapper, ind i Spisestuen, hvor Prindsen og hans Gjæster sade ved Frokostbordet. Idag var der Andet end den tro Hest, som paakaldte Rytterens Opmærksomhed. Han var ikke ret tilfreds med Rekrutternes Exercits.

"Hvordan er del, Du holder Dig?" sagde han til en lille, fladbrystet Rekrut, med ludende Hoved, "og hvordan er det, Du bærer dit Gevær? Det seer jo ud, som om del skulde dratte fra Dig. - Op med Hovedet! Bøssen ind mod Skulderen! Du holder jo ikke Fodskifte med de Andre! - Ja, Du seer saa vist paa mig. Hid med Gevær og Patrontaske, saa skal jeg vise Dig, hvad jeg mener."

Soldaten stirrede forbauset paa Prindsen, men adlød Ordren til Forundring for den hele Linie. Prindsen modtog Gevær og Patrontaske og stillede sig i Geled med de Andre.

"Behag saa at kommandere, Hr. Lieutenant Trane, - giv Du Agt, Soldat, hvordan Du skal bære Dig ad."

Trane smilede, kommanderede, og Prindsen gjorde hele Exercitsen med, saa nøiagtig og fuldendt, som den bedste Læremester og til stor Forbauselse for de Nærmeste omkring ham.

"Han er syg," hviskede en Sidemand.

"Det burde han have meldt i Morges," sagde Prindsen; "men det skal vi nok faae rettet."

Da der blev gjort Hvil, gik Prindsen hen til Soldaten, som nu sad og krøb sammen paa en Træbænk, ligbleg og rystende.

"Hvad feiler Du?" spurgte Prindsen.

"Aa, de æ kon Skaen. A duer it te aa vær Soldaat."

"Hvorfor meldte Du Dig ikke syg imorges?"

"De vov a et; saa grient di anner jo a mæ."

"Hvad fattes Du?"

"A veed et it. De sedder her for mi Brøst, gjør det, aa somstid kommer der Blod mæ, naar a drager mit Veir."

"Stakkels Fyr! hvorlænge har Du baaret paa den Svaghed?"

"Siden sidst Løverdav, da vi sku spring over æ Hæst, nier i æ Exerceerhuus. A faldt aa slou mæ, aa de æ bleven skidt sidden."

"Nu skal jeg sige Dig noget," sagde Prindsen og lagde Haanden paa den rystende Soldats Skulder. "Du lister nu hjem og det strax. Din Officer tillader det vist, naar jeg beder ham derom."

"De trouer a mæ," ytrede Soldaten med et tilfreds Smil.

"Saa gaaer Du i Seng og faaer en af Folkene, Du ligger i Kvarteer hos, til at løbe efter Doktor Nielsen. I kan hilse fra mig. Siig, han skal strax see ind til Dig, og imorgen skal han komme ned og fortælle, hvordan det er med Dig. Har Du forstaaet mig?"

"Ja, de haar a," svarede Soldaten sjæleglad; "men de sejer a, te a ve føst ha mi Bøs aa mi Task, som a laant ham, ejsen foer a Ufree mæ vor Siersant. Han æ slem strix i det."

Prindsen og Lieutenant Trane lo. Lidt efter spaserede den Syge hjem fra Exerceerpladsen, kroget og sammenbøiet, langsomt og vaklende, med Bøssen under Armen, saa lidt militairisk som muligt.

Den hvide Hest havde overværet Alt hvad der gik for sig. Den vrinskede nu gjentagne Gange for at gjøre sin Herre opmærksom paa, at nu var det vist paa Tiden, de vendte hjem igjen, og Prindsen adlød.

For Søen nærede Kronprinds Frederik stor Interesse. Nede i Havnen laa en solid og sirlig Baad til hans Tjeneste. Med den tog han over til Strib og Middelfart; besøgte af og til Grevskabet paa Rosenvold. Veiret skræmmede ham aldrig. Han drog ud i Magsveir eller under en Storm, naar Søen i store Rullinger pressede ind fra Kattegat, og Færgemanden og de gamle Fiskere rystede paa Hovedet og raadede ham til at blive hjemme. Som Bistand i enhver af disse Udflugter havde Prindsen et ungt Menneske, Poul Mikkelsen, troer jeg, han hed, og til hvem Bekjendtskabet blev sluttet paa følgende Maade: Prinds Frederik gik en Dag ned til Stranden over paa Havnemolen, hvorfra en Kastevind tog hans Hue med sig og førte den ud i Søen. Poul, som saae del, trak uden Betænkning sin Kofte af og sprang i Vandet. Han var en udmærket Svømmer, den samme Poul, bjergede med Lethed Kaskjetten, gjorde derefter en vidtløftig Svingning omkring Havnemolen, stod paa Hovedet og slog Kolbytter, svømmede paa Ryggen og under Vandet, før han søgte Land, rystede sig som en Puddelhund og med en dyb Hilsen leverede den frelste Hue tilbage.

Det var Indledningen til et Bekjendtskab, som gjorde, at Prindsen fra nu af ikke gik til Søes, uden at Poul Mikkelsen fulgte med. Prindsen sad til Rors; Poul laa forude paa en af Tofterne, passede Fokken og fortalte underveis en ustandselig Mængde morsomme, undertiden selvlavede Historier, ledsagede af Grimacer og et fordreiet Mæle, som behagede hans Tilhører. Bekjendtskabet blev til Fortrolighed; den unge Fisker steg i sin Herres Gunst, fik sirlige, nye Klæder, udmærket god Løn, spiste, naar de vare ude, af Prindsens Mad, drak

af Prindsens Bæger og indfandt sig tilsidst hver Morgen oppe paa Palæet for at høre, om Hans kongelige Høihed ikke skulde have Lyst til en lille Sviptur ad Horsens eller Bogense til. Veiret var idag saa udmærket, saa sjældent godt. Den sidste Forsikring blev stadig gjentaget, og Prindsen stoppede sin store Merskumpibe, tog Regnkoften paa og seilede bort, uden at agte paa Jørgen Færgemand og de gamle solbrændte Fiskere, som stode omkring paa Stranden og raadede til ikke at vove sig ud, fordi Veiret var skuffende og truende.

Poul Mikkelsens lykkelige Stjerne skulde imidlertid snart dale. En Dag stod han ved et af Slæbestæderne, beskjæftiget med den Bifortjeneste at samle Kulstykker op fra en Engelskmand, der laa og lossede Kul. Han var som sædvanlig pyntelig klædt, fiin blaa Trøie, hvide Lærreds Beenklæder og blank Voxdugs Hat. Bøiet ned mod Jorden og arbejdende flittigt, lagde han ikke Mærke til de Forbigaaende, før han følte et vældigt Slag paa de stramme Beenklæder.

"Saa skal da den Onde gale i Dig!" raabte Poul, idet han reiste sig i Veiret og hurtig snappede Hatten af Hovedet, hvorefter han fortsatte: "Om Forladelse, Deres kongelige Høihed! jeg vidste s'gu inte, at det var dig."

Prindsen svarede ikke. Han saae paa Poul og vedblev derefter sin Gang op fra Stranden. Efter den Dag kom Poul ikke til at gjøre flere Seilture med Prindsens Baad; han blev heller ikke oftere modtaget i Audiensværelset oppe paa Palæet.

En Nytaarsaften holdt Officererne Bal i deres Forening. Regimentsmusikken spillede; de sex gamle, afblegede Karether, som udgjorde Byens Fællesbefordring, bleve hele Aftenen satte i Virksomhed med at kjøre de unge Skjønheder op til Klubben, hvor Kronprinds Frederik naturligviis var den første og fornemste Gjæst, som sædvanlig lige elskværdig mod Alle. Han dandsede med Damerne, klinkede med de ældre Officerer; hans Nærværelse bragte Liv og Lykke, Jalousi ikke at glemme, over det hele Selskab.

Festen vedvarede til henimod Morgen, saa forlod Hans kongelige Høihed Salen. Dermed gik ogsaa dens straalende Sol bort; Liv og Munterhed var til Ende.

Det var dog hverken de unge Damers Skjønhed eller Prindsens friske, livsglade Humør, som bevarede den længste Erindring om dette Bal. Henimod Morgen, da Enhver endelig var gaaet til Ro, og selv Vagterne sov, blev der pludselig Støi i den gamle Fæstning. Alarmtrommerne lød gennem Gaderne. - "Hvad er der paa Færde? - Gud bevares! hvad er der paa Færde?" raabte halvpaaklædte Skikkelser ud fra de aabne Vinduer og Døre. Enhver spurgte, Ingen svarede. Soldaterne kom tilsyne overalt og ilede i Galop til deres Samlingspladser. Trommernes Hvirvel fortsattes. Der blev stillet Lys i Vinduerne; det var jo bælgmørkt paa Gaden. Officererne, som for lidt siden havde figureret i Dandsesalen, dannede nu en sørgelig Kontrast til de gabende, søvndrukne Skikkelser, som skjødesløst paaklædte, med deres Sabel under Armen, tumlede hen til Exerceerhuset eller Raadstuetorvet. Da saa Overraskelsen havde sat sig lidt og hele det fyenske Infanteriregiment blev samlet i snorlig Række og Geled, kom Prinds Frederik og hans Adjutant tilsyne i fuld Uniform og med et ironisk Smil, som ikke lod sig mistyde. Han hilste særdeles høflig omkring i Officerernes Kreds og udbød derefter:

"Jeg har ladet Trommerne røre lidt og kaldt Regimentet sammen, for at overbevise mig om, hvor lang Tid vore Folk behøvede for at gjøre sig færdige til Udrykning, og jeg tilstaaer, at Regimentet har overtruffet mine dristigste Forventninger. Lad saa kun Folkene gaae hjem

igjen. Dermed Gud befalet."

Kronprindsen og hans Adjutant hilste og gik. Hvad Officererne sagde indbyrdes, efter stiltiende at have seet lidt paa hverandre, derom ere Historieskriverne endnu ikke ganske enige.

En Aften gik Prinds Frederik hjemad fra Exerceerpladsen. Han kom forbi et af de smaa Huse oppe ved "Dansk Kirke", hvor de reformerte Indvandrere have samlet sig i et særligt Sogn. Fra et aabent Vindue lød en dyb og høitidelig Stemme ud paa Gaden. Døren stod paaklem. Prindsen aabnede den og gik ind.

Foran et dækket Bord stod en gammel Mand med hvide Haar, rynket og solbrændt Ansigt. Omkring ham sade to Smaadrenge og en ældre Kone, alle med foldede Hænder og lyttende til den Salme, Manden sang for dem. Idet den fremmede Gjæst kom ind, endte han sin Sang, og der blev Taushed i Stuen.

"God Aften herinde. - Hvad bestiller I?"

"Vi læser vor Aftenbøn, og vi spiser vor Aftensmad," svarede Manden.

"Jeg spiser med," sagde Kronprindsen og gik hen til Bordet.

"Aa nei, aa nei!" sagde Konen, blodrød af Undseelse; "det gaaer da aldrig an."

"Hvorfor ikke? Jeg er sulten. Kom og lad os sætte os, saa faaer jeg en Tallerken med, og vi spise sammen i Guds Navn."

Maden bestod af nye Kartoffler og kogte Plædder (Flynder). Der var lovlige knapt med Retterne. Den ene af de to Smaadrenge havde, for at være sikker paa, hvad der tilkom ham, barrikeret Randen af sin Leertallerken med en Krands af de største Kartoffler og pillet dem. Moderen gjorde et Tegn til ham, det han strax forstod, og lagde behændigt de fleste Kartoffler tilbage paa Fadet. Konens Undseelse vedblev. Hun gjorde Undskyldning for Alt hvad her præsenterede sig: saa manglede der tilstrækkelig Plads ved Bordet, saa var der ingen Gafler, eftersom Enhver spiste med Spidsen af sin Kniv. Den gamle Mand lo deraf og vedblev at finde Ord til en Underholdning, som behagede Kronprindsen, der imidlertid laante den Reformertes Foldekniv til at skrælle sine Kartoffler med.

Dermed var Besøget endt. Den fremmede Gjæst reiste sig og gik. Jaques og den ældste Dreng fulgte ham til Døren; den Yngste blev siddende paa sin Plads. Han meente at have lidt Uret og vedblev rolig at spise Resten af hvad de Andre havde levnet.

Da Manden kom tilbage, og Konen dækkede af Bordet, laae der under Prindsens Tallerken en sammenrullet Femrigsdalerseddel.

En Sommerdag i Ferietiden lod den geniale og velanseete Rektor Rosendahl sin Skolebygning reparere. Der er udgaaet flere dygtige Elever fra hans Skole, - hvem kan huske dem Alle? Meest bekjendt blandt disse er uden Tvivl Hans Brøchner, senere Professor i Filosofi ved Kjøbenhavns Universitet, en Beundrer af Hegel og ivrig Kæmper for en fri og human Livsanskuelse. Han døde desværre tidlig og ligesom sine Søkende af Brystsyge.

Altsaa, Hr. Rosendahl lod sin Skolebygning reparere. Der blev stillet en Brandstige op mod Taget, Stigen gled, en gammel Muursvend faldt ned af den og laa nu udstrakt og bevidstløs paa Steenbroen, medens hans Kammerater løftede en Dør fra det nærmeste Huus, for derpaa at bære ham til hans Hjem. I det Samme kom hans Kone til Stedet med en Krukke Middagsmad. Hun udstødte et gennemtrængende Skrig, sank ned ved den Bevidstløses Side, lagde hans Hoved i, sit Skjød og søgte at standse Blodet, som randt ned over Mandens Kinder. Hans Øine stode stive, glandsløse og stirrede op paa Konen, som laae

knælende midt i den talrige Mængde af gabende Tilskuere, der stadig forøgedes. Hun saae ikke op, græd ikke heller. Hvad hun følte i dette Øieblik havde ingen Taarer.

"Skik Bud efter Doktor Nielsen," ytrede en Mand i Hoben.

"Hvad skal Nielsen nytte?" sagde en Anden. "Han kan ikke binde flækkede Hoveder sammen. Lad heller gaae Bud ned til Johan Høyrup paa Hjørnet, efter et godt, forsvarligt Glas Terpentinolie. Det kurerede min Kammerat ifjor, da han drattede ned fra Karolinemølle."

Mureren gav et Suk. En konvulsivisk Trækning fulgte efter. Konen udstødte et klagende Skrig. Manden aabnede sine Øine endnu engang og ytrede med Besvær og stor Tydelighed:

"Hold dog Mund med den Tuden, Sisse!" Saa sank han sammen og døde.

I det Samme aabnedes Kredsen for en Rytter, der kom til Stedet og steg af sin hvide Hest, som fulgte et Stykke Vei efter ham og derefter blev staaende ubevogtet midt i Kredsen, og saae sig om til alle Sider for at udgrunde, hvad dette Spektakel skulde betyde. Rytteren gik hen til Konen, der laa paa Steenbroen med Manden i sine Arme.

"Han dør, han dør!" hviskede hun. "Gud Fader see ned til os Stakler hjemme, nu har vi Ingen til at hjælpe os mere."

Den Fremmede, som Hoben havde gjort Plads for, lagde sin Haand paa den ulykkelige Kvindes Hoved.

"I tager feil," sagde han med den Røst, der kunde være saa blød og deeltagende. "I har jo mig tilbage. Kom til mig imorgen."

Det var Kronprinds Frederik, som talede.

Den i Begyndelsen af disse Skildringer omtalte Fyrværkerifeide mellem Kronprindsen og Branddirektoratet blev allerede Dagen efter Festen i Hornemans Eng bilagt paa de meest fyldestgjørende Vilkaar: Vagtparaden blæste med fuld Kraft, idet den passerede gennem Solgaden, og om Aftenen lød den østerrigske Tappenstreg gennem samme Gade, saa fuldttonende med forskjellig stemte Trommer, Piber og Fløjter, at de gave Gjenlyd heelt oppe i den anden Ende af Gaden, heelt op til Apotheker Honoré. Nogle Dage senere, aflagde Kronprindsen den ønskede Hilsen i Inspektørens Hjem, blev særdeles ærbødig modtaget, morede sig i det Selskab, han fandt, og gjentog sine Besøg saa jævnligt og fordringsløst, at man tilsidst anvendte en Deel af Aftenen med at spille en lille morsom Sortepeer.

Saa blev Inspektøren pludselig syg, gik til Sengs og stod ikke op mere. En Formiddag kom Kapitain Irminger for at spørge til hans Befindende. Man modtog ham med rødgrædte Øine. Den Syge var opgivet af Lægen, der havde tilbragt Natten hos ham, prøvet Alt og Intet opnaaet. Om Eftermiddagen kom Kronprindsen og satte sig ved den Syges Leie. Patienten laa med Øinene uafbrudt rettede paa den kongelige Gjæst.

"Hvordan har De det?" spurgte Prinds Frederik bevæget.

Den Tiltalte rystede taus paa Hovedet.

"Er der noget, hvormed jeg kan være Dem til Tjeneste, saa siig det."

"Ja, ja," lød det næppe hørlige Svar. "Tænk paa mine Dreng."

Efter at have hvisket disse Ord, sank hans Hoved tilbage. Et Suk, et krampagtigt Træk, saa kom Døden med sin Stivning.

"Jeg skal huske, hvad han bad mig om," hviskede Kronprindsen, idet han gik.

Frederik den Syvende glemte ikke sit Løfte, om hvilket her senere staaer mere at læse.

----- ooo0ooo -----